

**Biblioteksplan för
Kalix kommunbibliotek
2016**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Uppdrag och roller	3
3. Biblioteksverksamhet	4
3.1 Folkbibliotek	
3.2 Skolbibliotek	
3.3 Bibliotek inom länet	
3.4 Styrdokument	
4. Organisation och nyckeltal	4
4.1 Arbetsledning	
4.2 Huvudbibliotek	
4.3 Töre bibliotek	
4.4 Skolbiblioteken	
4.5 Nyckeltal folkbiblioteken	
5. Prioriterade grupper	6
5.1 Barn och ungdomar	
5.2 Personer med funktionsnedsättning	
5.3 Nationella minoriteter och personer med utländsk härkomst	
6. Bibliotekssamarbetet i Norrbotten	6
7. Samarbete med andra kommunala institutioner	6
8. Samarbete med studieförbund och föreningar	7
9. Biblioteksverksamhetens mål och handlingsplan	7
9.1 Folk- och skolbiblioteken	
9.1.1 Barn och ungdomar	
9.1.2 Öka läslusten och intresset för litteratur	
9.1.3 Utveckla biblioteket som mötesplats	
9.2 Personer med funktionsnedsättning	
9.3 Nationella minoriteter och personer med utländsk härkomst	
10. Bibliotekssamarbetet i Norrbotten	8
11. Samarbete med andra kommunala institutioner	8
12. Samarbete med studieförbund och föreningar	8
13. Sammanfattning	9

1. Inledning

Kalix kommuns biblioteksplan är ett politiskt, av kommunfullmäktige beslutat, styrdokument som anger riktningen för utvecklingen av biblioteksverksamheten under perioden 2016. Planen omfattar folkbiblioteket och högstadie- och gymnasiebiblioteken med den service som ges till både allmänheten, förskolan och skolan. Planen revideras vid periodens slut.

Planen beskriver hur biblioteket bidrar till kommunens vision om ett Kalix som erbjuder möjligheter till ett gott liv. Genom att inspirera till läsning, tillhandahålla information och vara ett stöd för medborgarnas bildning och utbildning är biblioteket en angelägenhet för dess invånare och kommunens utveckling.

2. Uppdrag och roller

Ny bibliotekslag

Den 1 januari 2014 träder en ny bibliotekslag i kraft som ersätter nuvarande bibliotekslag (1996:1596). Lagen ska gälla både för de kommunala folkbiblioteken och för andra offentliga bibliotek.

Enligt lagen är folkbibliotekens uppdrag att

- vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov
- särskilt främja läsning och tillgång till litteratur
- ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning

Bestämmelser om avgiftsfrihet utvidgas till att gälla låna av litteratur oavsett publiceringsform (fysisk eller digital).

Den nya lagen innebär ett utvidgat ansvar vissa grupper. De prioriterade grupperna i den nya lagen är:

- personer med funktionsnedsättning
- personer med annat modersmål än svenska
- nationella minoriteter

Folkbibliotekets roller

<p>Kultur Bibliotekets roll som kulturinstitution med evenemang som exempelvis författarbesök, sagostunder, utställningar, läsfrämjande arbete och förmedling av skönlitteratur.</p>	<p>Information Biblioteket tillhandahåller information samt tillgång till Internet till individer och grupper för att ge möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällets demokratiska process.</p>
<p>Kunskap Biblioteket förmedlar litteratur, främjar läsning och fungerar som ett stöd för olika former av utbildning och ger möjligheter för människors fria kunskapssökande.</p>	<p>Offentligt rum Biblioteket fungerar som ett relativt kravlöst utrymme där människor erbjuds olika former av möten, inte bara med ny kunskap och nya upplevelser utan även med andra människor.</p>

När man begrundar dessa olika roller blir det tydligt vilken betydelse biblioteket har för ett gott liv i Kalix.

3. Biblioteksverksamhet

3.1 Folkbibliotek

I kommunen finns huvudbiblioteket som ligger centralt i Kalix Folkets Hus och biblioteksfilialen i Töre. Huvudman för dessa är Fritids- och kulturnämnden.

3.2 Skolbibliotek

Enligt skollagen(2010:800) ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Idag finns två bemannade skolbibliotek, Manhemsskolans – och Furuheadsskolans bibliotek.

3.3 Bibliotek inom länet

Norrbottens länsbibliotek är en resurs för att samordna och utveckla biblioteksverksamheten i Norrbotten. Sedan 1 januari 2013 ingår Kalix kommunbibliotek i organisationen Biblioteken i Norrbotten, som är en samarbetsform mellan biblioteken i länet. Folkbiblioteken samarbetar kring gemensam katalog, transporter, webbportal, evenemang, marknadsföring och ett omfattande medieutbud som innebär att Norrbottningarna har tillgång till 1, 2 miljoner böcker.

3.4 Styrdokument

- Övergripande: Bibliotekslagen, skollagen
- Regionalt: Kulturplan för Norrbotten 2014-2016
- Lokalt: Kommunens vision, mål, Fritids- och kulturnämndens målsättning och budget samt biblioteksplanen.

4. Organisation och nyckeltal

4.1 Arbetsledning

Enhetschef kultur   1,0

4.2 Huvudbibliotek

Vuxenbibliotekarier   1,5
 Barnbibliotekarier   1,5
 Biblioteksassistent   0,25

Huvudbiblioteket finns i Kalix Folkets hus sedan januari 1992. 2012 invigdes det nya barnrummet som ska inspirera de små barnen till läsning.

Öppethållande 45 timmar/vecka vintertid

Utlån 2014   89286

Besök 2014   82600

Virtuella besök på externa webbsidan 8609

4.2 Töre bibliotek

Biblioteksassistent 0,25

Öppethållande 10 timmar/vecka

Utlån 2014 5064

Töre bibliotek ligger "mitt i byn" och fungerar som en samlingspunkt för alla åldrar. Biblioteket ger service till både förskola och skola.

4.3 Skolbiblioteken

Bibliotekarie Manhemsskolans bibliotek 0,5

Bibliotekarie Furuhedsskolans bibliotek 0,5

Öppethållande 20 timmar per vecka på respektive bibliotek.

4.4 Nyckeltal, folkbiblioteken

Nyckeltal 2013	Kalix	Länet
Totalt utlån per invånare	5,6	6,7
Antal barnlån per inv i åldern 0-14 år	19,7	22,8
Fysiska besök per invånare	5,4	5,8
Personal, årsverken per 1000 invånare	0,27	0,54
Mediekostnad per invånare	33,66	57,70
Totalt mediebestånd per invånare	4,1	5,2
Total driftskostnad(kr) per invånare	365	511

5. Prioriterade grupper

5.1 Barn och ungdomar

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bl. a genom att erbjuda litteratur anpassad till deras behov.

(§6 Ds2012:13)

5.2 Personer med funktionsnedsättning

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning bl. a genom att erbjuda litteratur anpassad till deras behov (§7 Ds2012:13)

5.3 Nationella minoriteter och personer av utländsk härkomst

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bl. a genom att erbjuda litteratur på

1. De nationella minoritetsspråken
2. Andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska
3. Lättläst svenska

(§8 Ds 2012:13)

6. Bibliotekssamarbetet i Norrbotten

2005 formulerade Länsbiblioteket och folkbiblioteken i Norrbotten ett gemensamt mål – att skapa ett bibliotek i länet för att erbjuda norrbottningarna ökad tillgång till ett samlat mediebestånd av böcker och ljudböcker. Från och med 2013 ingår folkbiblioteken i ett och samma biblioteksdatasystem med gemensam mediekatalog tillgänglig via det digitala biblioteket Bibblo.se. Transporter mellan kommunerna möjliggör lån från ett stort bestånd på ca 1,2 miljoner medier. Ett samverkansavtal är upprättat mellan kommunerna och landstinget där länsbiblioteket står som ägare av biblioteksdatasystemet samt webbplatsen bibblo.se. En gemensam organisation under namnet Biblioteken i Norrbotten har skapats för driften. Länsbiblioteket driver tillsammans med folkbiblioteken det virtuella biblioteket Bibblo.se.

Det marknadsföringssamarbete som inleddes 2006 med framtagandet av en varumärkesstrategi med gemensam värdegrund, har resulterat i totalt 26 länsgemensamma aktiviteter fram till och med 2013.

7. Samarbete med andra kommunala institutioner

Biblioteket samarbetar med BVC/Familjens hus i samband med utdelning av Barnets första bok.

8. Samarbeten med Studieförbund och föreningar

Biblioteken samarbetar med föreningar och studieförbund för att anordna evenemang som exempelvis författarbesök, barnaktiviteter, föreläsningar, utställningar.

9. Biblioteksverksamhetens mål och handlingsplan

Biblioteken i Kalix bidrar till att göra Kalix kommun till en mer upplevelserik plats där inspiration, berikande, paus och möten står i fokus.

9.1 Folk- och skolbiblioteken

Folkbiblioteksverksamheten i Kalix vidareutvecklas genom att driftsbudgeten förstärks och utökas för att ge garanterad tillgänglighet och höjda medieanslag. Personalresurserna i förhållandet till verksamheten är lägre än länsgenomsnittet. För att aktivt kunna delta i länssamarbetet behövs ökade personalresurser, men också för att kunna arbeta läsfrämjande mot både skola och allmänhet. Bibliotekslagens utvidgade ansvar för prioriterade grupper kräver särskilda personalinsatser.

Biblioteksplanen ska revideras i slutet av 2016.

9.1.1 Barn och ungdomar

- Öka samarbetet mellan bibliotekspersonal och pedagoger för att gemensamt utveckla metoder som bidrar till att öka läsförmågan hos elever
- Arbeta med att inspirera genom bokprat i skolan
- Exponera nya, aktuella böcker i biblioteket
- Arbeta med genusperspektiv. Köpa in lämpliga och intressanta böcker för pojkar.
- Skapa kontakter och utveckla det läsfrämjande arbetet i idrottsföreningar
- Ordna aktiviteter för pappor, mor- och farföräldrar
- Samarbeta med skolan genom gemensam ansökan till Kulturrådet
- Boklek, boksamtal, boklådor till skola och förskola
- Öka kännedomen om barnwebben www.polarbibblo.se

9.1.2 Öka läslusten och intresset för litteratur

- Årlig återkommande Barnboksveckor
- Medieutbudet ska vara aktuellt och intressant. Hänsyn ska tas till låntagarnas önskemål och personalen ska uppmuntra till att lämna inköpsförslag
- Informera om teknikutveckling som exempelvis e-böcker
- Inspirerande skyltning och temautställningar i biblioteket
- Delta i gemensamma kampanjer i länet
- Ordna minst sex "Lästlustcaféer" årligen där personalen presenterar sina läsoplevelser
- Öka kännedomen om det virtuella biblioteket, www.bibblo.se
- Utveckla användningen av sociala medier

9.1.3 Utveckla biblioteket som mötesplats

- Ordna intressanta utställningar.
- Ständigt förbättra rummet, ordna trevliga interiörer som inbjuder till att slå sig ner.
- Analysera och definiera olika målgruppers behov.

9.2 Personer med funktionsnedsättning

- Informera om möjligheten till nedladdning av talböcker (Daisy)
  - Ha ett bra utbud av storstilsböcker och lättlästa böcker för vuxna.
  - Arbeta för att öka den digitala delaktigheten genom information och handledning.
- ### 9.3 Nationella minoriteter och personer av utländsk härkomst
- Anpassa medieutbudet för de olika minoritetsspråken.
  - Öka samarbetet med pedagoger på SFI
  - Låna depositioner från Internationella biblioteket
  - Exponera lättlästa böcker på svenska.

10. Bibliotekssamarbetet i Norrbotten

- Utveckla samarbetet till att även omfatta en gemensam mediepolicy.
- Utredda eventuell biblioteksprofilering.
- Gemensamma upphandlingar
- Utveckla den gemensamma webbportalen
- Övergång till nationell bibliotekskatalog och anslutning till Libris.
- Gemensamma kampanjer och projekt

11. Samarbete med andra kommunala institutioner

- Öka samarbetet med andra institutioner genom att ordna träffa för pappor och mor – och farföräldrar.

12. Samarbeten med studieförbund och föreningar

- Aktiviteter tillsammans med studieförbund och föreningar ger en möjlighet att på orten bredda bibliotekets utbud av aktiviteter, exempelvis utställningar, föreläsningar och barnverksamhet.
- Samarbeta med HSO och pensionärsföreningar för att i dialog ta reda på vilka behov som finns i dessa grupper.

13. Sammanfattning

Kalix kommuns biblioteksplan är ett politiskt, av kommunfullmäktige beslutat, styrdokument som anger riktningen för utvecklingen av biblioteksverksamheten under perioden 2016. Planen omfattar folkbiblioteket och högstadie- och gymnasiebiblioteken med den service som ges till både allmänheten, förskolan och skolan. Planen revideras vid periodens slut.

Planen beskriver hur biblioteket bidrar till kommunens vision om ett Kalix som erbjuder möjligheter till ett gott liv. Genom att inspirera till läsning, tillhandahålla information och vara ett stöd för medborgarnas bildning och utbildning är biblioteket en angelägenhet för dess invånare och kommunens utveckling.

Bibliotekslagen(Ds2012:13) fastställer bibliotekens uppdrag och kärnverksamhet i samhället nämligen:

- vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov
- särskilt främja läsning och tillgång till litteratur
- ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning

Biblioteksverksamheten i kommunen består av Huvudbiblioteket, Töre bibliotek, Manhemsskolans bibliotek och Furuheadsskolans bibliotek. Huvudbiblioteket är en central resurs för hela biblioteksverksamheten.

I verksamheten finns idag totalt 5,5 tjänster. Utlånen på folkbiblioteken uppgick 2014 till 94 350 och antalet besök på huvudbiblioteket var 82 600.

Kalix kommunbibliotek ingår numera i samarbetet Biblioteken i Norrbotten med gemensamt medieutbud, samordnade transporter, gemensam katalog och webbportal. Biblioteken samarbetar också kring evenemang och marknadsföring.

För att nå upp till visionen "ett gott liv i Kalix" kommer biblioteket de närmaste åren att inrikta sig på att

- Fortsatt prioritera barn och ungdomar
- Öka samarbetet med skolan och dess pedagoger
- Öka läslusten och intresset för litteratur
- Utveckla biblioteket som mötesplats
- Nå personer med funktionsnedsättning
- Tillhandahålla medier för nationella minoriteter och personer av utländsk härkomst
- Samarbeta med biblioteken i Norrbotten
- Samarbeta med andra kommunala institutioner
- Samarbeta med studieförbund och föreningar